

ANALYSENOTAT

Julen er grænsehandelstid

▼ AF CHEFKONSULENT MALTHER MUNKØE OG POLITISK KONSULENT LISA GUNDSØ

De store moms- og afgiftsforskelle betyder, at grænsehandel i Tyskland er en folkesport for danskere – og det gælder ikke mindst i forbindelse med julen, hvor mange køber slik og chokolade, drikkevarer og andre julerelaterede varer i stor stil. Konsekvensen er, at butikkers og grossisters omsætning og arbejdspladser rykker fra Danmark ned syd for grænsen. Dansk Erhverv har kortlagt omfanget af grænsehandlen til jul ud fra en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt voksne danskereⁱ og konstaterer, at:

- 30 pct. af danske husstande forventer at købe stort set det hele eller noget af deres julemad eller ”juleknas” i Tyskland i år. Det er omtrent det samme som de foregående år
- Det er især slik eller chokolade, mange husstande grænsehandler op til jul
- Næsten halvdelen af husstandene i region Syddanmark vil grænsehandle i Tyskland i forbindelse med julen. Men også i de ørige regioner er det relativt store andele af husstandene, som forventer at grænsehandle i Tyskland til jul

3 ud af 10 danske husstande vil købe ind til julen i Tyskland

Fortsat betydelig grænsehandel til jul

Det er sammenlagt 30 pct. af de danske husstande (som fejrer jul), som forventer at købe noget eller alt deres julemad og ”-knas” (slik og chokolade mv.) til jul i Tyskland. Det er nogenlunde samme andel som de foregående år.

Tabel 1

Køber du eller din husstand noget af din julemad og juleknas i Tyskland eller Sverige?

	Ja, stort set det hele i Tyskland	Ja, noget i Tyskland	Ja, stort set det hele i Sverige	Ja, noget i Sverige	Nej	Ved ikke
2013	5%	26%	1%	2%	65%	3%
2014	3%	32%	1%	5%	60%	2%
2015	5%	26%	1%	3%	62%	5%
2016	3%	26%	1%	2%	64%	5%
2017	3%	27%	0%	2%	63%	5%

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, n=958. Kun personer som har angivet, at de fejrer jul

Note: Resultater er sammenholdt med identiske undersøgelser foretaget tidligere år med tilsvarende datagrundlag

Trods erhvervspakke er der udsigt til fortsat stor grænsehandel

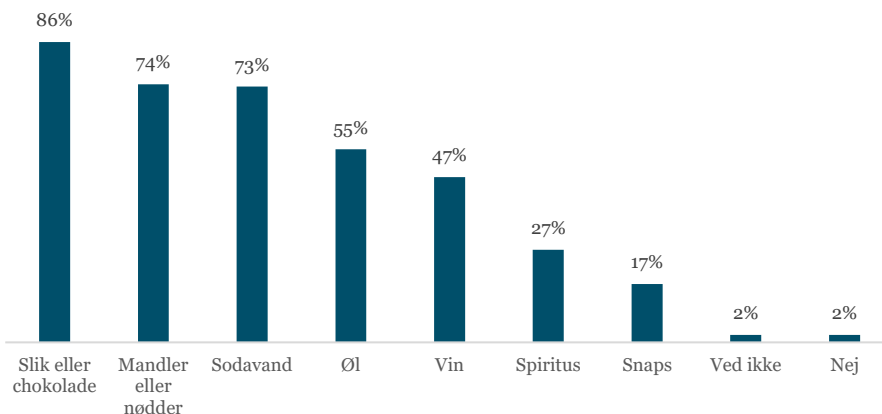
Den nyligt vedtagne erhvervs- og iværksætteripakke indeholdt en grænsehandelspakke, som blandt andet annullerer en række planlagte afgiftsstigninger på grænsehandelsfølsomme varer samt afskaffer en række afgifter helt, herunder nøddeafgiften, alkoholsodavandsafgiften, teafgiften og emballageafgiften for pantbelagte drikkevarer. Det vides endnu ikke, hvad de aftalte afgiftsændringer vil betyde for grænsehandlen, da ændringerne tidligst træder i kraft 1. januar 2018. Umiddelbart vurderer Dansk Erhverv, at de forestående afgiftsændringer hovedsageligt vil fjerne den øgede mængde grænsehandel, som ellers var forventelig, hvis afgiftsstigningerne var blevet gennemført som planlagt. Derudover er det forventeligt, at grænsehandlen med nødder vil falde over tid, når afgiften er helt udfaset efter 2020.

Afgiftsændringerne i erhvervspakken forventes derfor ikke umiddelbart at ændre væsentligt i niveauet for den samlede mængde grænsehandel som vi allerede er vidner til i dag, da det ville kræve, at det eksisterende afgiftsniveau på mange af de traditionelle grænsehandelsvarer skulle reduceres yderligere i forhold til det eksisterende niveau. Under alle omstændigheder bliver det interessant at se, hvilken effekt de forskellige afgiftslettelser får på grænsehandlen fremadrettet. For indeværende kan vi i hvert fald konstatere, at niveauet i grænsehandlen udgør et betydeligt problem, og at det er positivt, at man politisk har forsøgt at håndtere dette – selvom man bør gøre endnu mere, hvis man virkelig vil problemet til livs.

”Juleknas” er populære grænsehandelsvarer

De personer, som grænsehandler i Tyskland til jul, er blevet bedt om at uddybe, hvilke typer varer de nærmere bestemt regner med at indkøbe. Som det ses i figur 1 er især slik og chokolade populært, men også mandler, nødder, sodavand og alkohol er populære grænsehandelsvarer.

Figur 1

Forventer du, at du eller din husstand køber nogle af nedenstående varer i Tyskland til forbrug i forbindelse med julen? Andelen der har svaret "ja"

Slik og chokolade er den mest populære type vare at købe i Tyskland i forbindelse med julen

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, n= 289

Note: Kun respondenter, der har svaret "ja" til "stort set det hele i Tyskland" eller "noget i Tyskland" jf. tabellen ovenfor er blevet præsenteret for spørgsmålet i figur 2. Det har været muligt at vælge flere kategorier.

Grænsehandel er ikke kun for sønderjyder

Jo længere der er til grænsen, jo større skal besparelsen i sagens natur være for at det kan svare sig at køre til grænsen og handle i forhold til transportudgift og tidsforbrug. Mens halvdelen af husstandene i Syddanmark grænsehandler op til jul, er det blot 15 pct. i hovedstadensregionen. Omvendt kan man sige, at selv i de regioner, der ligger langt fra Tyskland, er der forholdsvis mange husstande, der forventer at grænsehandle til jul.

Også uden for Syddanmark er grænsehandel relativt udbredt

Tabel 2

Køber du eller din husstand noget af din julemad og juleknas i Tyskland eller Sverige?

	Noget/ stort set det hele i Tyskland	Noget/ stort set det hele i Sverige	Ingen grænsehandel	Ved ikke	n
Hele landet	30%	2%	63%	2%	958
Region Hovedstaden	15%	4%	77%	1%	326
Region Sjælland	25%	4%	68%	5%	145
Region Syddanmark	48%	1%	46%	4%	219
Region Midtjylland	38%	1%	56%	6%	218
Region Nordjylland	31%	0%	65%	4%	98

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2017, Kun personer som har angivet, at de fejrer jul

Anm.: Det har været muligt at angive flere svar, hvis man både forventer at grænsehandle i Sverige og Tyskland.

▾ OM DETTE NOTAT

"Juletiden er gunstig for grænsehandlen" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 70 i 2017. Redaktionen er afsluttet den 30. november 2017.

▾ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▾ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▾ KONTAKT

Henvendelser angående analysen kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510 eller til konsulent Lisa Gundsø på lgu@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6323.

▾ NOTER

ⁱ Der er tale om data indsamlet af Norstat blandt et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning. Data er vægtet på køn, alder, region for at sikre repræsentativitet.